

Magický článek 10a Ústavy ČR: Byli jsme i před muslimským Bruselem, budeme i po něm...

- CZ24 News | 8. října 2021

EU: V parlamentu koncem září proběhl seminář „ČR, EU a evropská integrace: současnost, vize a alternativy“. Začátkem měsíce se zde sešli zástupci výborů pro evropské záležitosti parlamentů zemí V4, dříve, než zaskřípaly polsko-české vztahy a projevila se plynová krize. Prospívá Brusel či nás stahuje na šikmou plochu aneb „magický“ článek 10a Ústavy ČR.

Přinášíme klíčové momenty vystoupení Libora Vondráčka ze Svobodných. Necháme je komentovat organizátora semináře poslance za SPD Jiřího Kobzu. Upřesňující otázku klademe i předsedovi Svobodných Vondráčkovi.

Pane Vondráčku, pro Sputnik níže rekapitulujete vaše vystoupení, zkraje se vás ptáme - pro upřesnění: pokud byste byl pro vyškrtnutí článku 10a Ústavy, čeho se chytit místo toho?

Libor Vondráček: Bohatě by stačil článek 10. Než k tomu ale přejdeme, nejprve mi dovolu malý diskurz do (nedávné) historie.

Evropské právo není přirozeně nad naším ústavním. Museli jsme v ČR „korigovat“ ústavu, abychom EU předřadili našemu parlamentu. Nicméně, co zde stojí za to, aby se tím právníci zabývali? Světová obchodní organizace WTO v roce 1994 (GATT 1994) uzavřela mezi členy dohodu, již se aktualizovaly předešlé vztahy. Na tomto základě se má dbát o férová pravidla volné soutěže.

WTO bylo doporučeno, aby státy nebránily volnému obchodu. Na podobných principech se zakládá i EU ve vztahu k vlastním členům (ty jsou ale také členy WTO, pozn. aut.). Od roku 2009 navíc platí Lisabonská smlouva; EU tím vyjádřila svou právní subjektivitu, zavázala se k tomu, že ani ona nebude vytvářet žádné „účelové“ celní překážky, bariéry či zvyšovat cla, že prostě nebude bránit tomu, aby mohl probíhat světový obchod. A právě pro obchodování se světovými subjekty není členství v EU klíčové, to především...

Do určitého rozporu s uvedeným principy se nicméně dostaly například předbřezitové hrozby EU namířené na Velkou Británii - EU varovala ostrovní zemi, že jí zavede cla, dojde-li na brexit. Británie nicméně přesto EU opustila.

Ale cla přece nezmizela jako nástroj či opatření...

WTO dnes cla připouští za čtyř podmínek: buďto to jsou antidumpingová vyrovnávací cla (pokud někdo z výrobců záměrně podhodnocuje cenu výrobků), dále může jít o ochranná opatření (z důvodů udržení zaměstnanosti), pokud se třeba zavádí nějaké nové zboží. Bariéry mohou vyplynout z válečného konfliktu, cla mohou být mezi konkrétními státy zavedeny, zejména když se o tom mezi sebou dohodnou. Jinak by se nová cla objevovat neměla...Článek 216 o Budování EU říká, že EU a uzavřené vnější smlouvy jsou závazné. Tím se míní to, že EU přece musí ctít WTO.

Jde-li o právo uvnitř Unie, je buď primární - tj. to, které musí schválit i náš parlament. V návaznosti na to jde také o právo sekundární, které prochází legislativou Unie jako celku. My jsme pak povinni

na tomto základě, do stanovených časových limitů, různé směrnice a nařízení do našeho právního řádu začlenit. Nejvíce pokut za zdržování implementace dostává tradičně Itálie, a to od Komise EU. My sami si o pokuty říkáme v souvislosti s tím, že se nám nelíbí kvóty na přijímání migrantů. Pokud bychom měli váhat i nad dalšími nařízeními EU, hrozí nám rovněž penalizace. Že jsme v takovéto situaci, za to může tzv. euronovela naší ústavy. Do ústavy jsme vložili článek 10a. Souhlasili jsme, že nařízení, směrnice EU atd., které neprojdou naším parlamentem, jsou platné na našem území. V roce 2001 jsme do naší smlouvy vložili tedy onen článek 10a: „Mezinárodní smlouvou mohou být některé pravomoci orgánů České republiky přeneseny na mezinárodní organizaci nebo instituci.“ Ptáme se, co by se stalo, kdybychom teď tento článek škrtnli? My si myslíme, že nic. Že by postačilo znění článku 10: „Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.“

V minulosti jsme článek Ústavy ČR 10a přijali proto, abychom u nás něčím podepřeli evropské právo. Je to tak?

Nesouhlasím s těmi právními výklady, že prý ať už článek 10a škrtneme, či nikoli, stejně tu bude platit právo EU. Pokud by toto mělo takto být, proč jsme článek vůbec přijímali, vůbec jsme to nemuseli dělat... My se chceme vymanit z eurousijního domu, kde jsou nám prikazována pravidla, která si nepřejeme (kde nám domovník říká, jak se máme chovat a kde na schůzích „domu“ jsme postupně přehlasováni). Přejeme si, aby se nám čím dál víc ukrajovalo z naší suverenity? Pokud ne, pak se zamysleme, zda bychom neměli popularizovat cestu vyškrtnutí článku 10a. Asi by to vyřešilo řadu problémů, které zde teď pocítujeme.

EU je domovníkem, který chce rozdělat oheň uvnitř domu, když chce zavést Green Deal či další takové ekonomické sebevraždy viz přerozdělení migrantů k nám atd. Je třeba hledat způsoby, jak se z takového „domu“ dostat. Můžeme odejít hlavními dveřmi, tak jak jsme vstoupili, nebo můžeme odejít vchodem bočním. Mně osobně je jedno, kterými dveřmi odejdeme, z takového domu se jednoduše musíme dostat. Čím déle zůstaneme, tím složitěji budeme odcházet.

Pane Kobzo, EU ano, EU ne?

Jiří Kobza: EU ne, ne v té podobě, v jaké existuje dnes. V diskuzích, které jsme vedli za posledních pět let, často zazníval protiargument, že až opustíme EU, nebude s kým obchodovat, že nebudeme mít co dělat...

Jsem přesvědčen, že pokud bychom EU opustili, veškeré naše nynější „unijní“ svobody zvládneme nahradit cca dvěma desítkami bilaterálních smluv. Pohyb osob, bezvízový styk, celní tarify, celní dohody...zůstanou zachovány. Krom toho je tu zóna evropského obchodu (EFTA), v případě, že by nefungovala EFTA, je tu GATT a WTO.

Pořád jsou nějaká pravidla, dle kterých můžeme prodávat a vyvážet. Rozdíl by byl, že veškerá přidaná hodnota by zůstala v ČR, veškerá cla, která budou uplatňována, poputují do našeho rozpočtu, nikoli do unijního. Raději ať jsme to my, kdo určí ceny i finanční paritu, směnné kurzy... Získali bychom svobodu. Pořád lepší než nepravda šířená z Bruselu, že bez bruselského ústředí to nejde. Opak je pravdou. Jde to i bez Bruselu. Abych parafrázoval Palackého – „Byli jsme i před Bruselem, budeme i po něm...“

Co taková Británie, podívejme, jak s ní zacloimal „koktejl“ koronaviru a brexitu... Nebo ne?

Nedostatek paliva, prázdné police, kdo by to do ostrovní země řekl... Můžeme pomýšlet na vystoupení za situace, kdy máme největší schodek ve státním rozpočtu všech dob?

Bude ještě větší, bude hůř. EU zdrazila emisní povolenky. To se odrazí v ceně všeho. Třeba pekárny a podobné provozy budou platit více, odrazí se to vůbec v cenách potravin, dopravy... Vše podraží. Zisk z emisních povolenek si EU chce nechat pro sebe. Jedná se „jim“ o „jejich“ peníze, které se snaží z nás sedřít. V EU si nejsme všichni rovni. O to tu jde.

Je proto vůbec jakákoli myšlenka na czexit realistická?

Brexit je zajímavý precedent. Mně se to jeví tak, že EU se nejprve rozdělí, a sice na západní část, což je ta liberální, multikulturní, do značné míry islamizovaná, bezostyšně těžící z toho, co se vyrobí zde u nás (ve střední Evropě). Východní část, to jest ta, která je tradicionalistická, křesťanská, zatím uchráněná masové migrace, tzn. islamizace, tato část si tvrdohlavě chce držet svou kulturu a svůj vlastní styl. Předpokládám, že hranice poběží podél západních hranic Polska, podél hranic ČR, Rakouska a Itálie. Předvídám, že vznikne stále více silící rozpor, který tu už beztak máme. Počkáme si, jak dopadnou volby ve Francii, jak dopadnou volby u nás. Všechno je to provázáno.

Nedávno zde byli zástupci výborů pro evropské záležitosti parlamentů zemí V4. Nedlouho poté se kvůli Turóvu horší vztahy s Polskem. Vždyť Poláci se chovají dost racionálně, vezmou-li se v úvahu letošní problémy se zásobami plynu... Co vlastně drží V4 pohromadě?

Spíše bych se ptal, kdo to je, kdo se snaží Věčtyřku rozštoupat. Problémy s Polskem začaly až rozhodnutím Evropského soudu. Jsem přesvědčen, že problém neměl jít k evropskému, ale k mezinárodnímu soudu, jelikož se jedná o bilaterální záležitost.

Jako geolog vím, oč jde, jak by se tomu dalo zabránit. Poláci ohrožují pitnou vodu pro okolní vesnice, v podstatě všichni riskujeme, že kvůli nim bude stržena veškerá voda v Jizerských horách. Muselo by se přikročit k vysokotlakým půdním injektážím, zkrátka k řadě opatření, aby nenastala ekologická škoda.

Ano, chápu Poláky, ale měli by i oni vnímat nás. Možná by pomohla vzájemná výměna území části Jizereck... Muselo by se i lidem dobře zaplatit za přestěhování. Tak bych to viděl já... Nebo ať Poláci zainvestují do pilotových stěn, byly by to ale neskutečné peníze vzhledem k hloubce vrtu. Jinými slovy vidíte, že ač jsme s Poláky v EU, nastává situace, která by nemusela a vlastně ani neměla. Přesto se to děje.

Jak byste viděl vystoupení Libora Vondráčka, v němž se vyjadřoval k Lisabonské smlouvě a ke článku 10a naší ústavy?

Od Lisabonské smlouvy je unijní právo nadřazeno našemu ústavnímu. Pro nás je to nepřijatelné. Myslím, že v Bruselu jsou odtrženi od reality. Jak chce nějaký bruselský byrokrat třeba z Řecka, který nebyl nikdy u nás či v Maďarsku, jak chce rozhodovat co tu my máme dělat? Toto posuzuji jako politik a vlastenec.

Je na čase přemýšlet, jak z toho rychle ven. Jsme zadluženi, peníze jsou nekryté a promítají se sem i některé negativní jevy globalizace. Nikdo neví, kam to povede. Nerad bych, aby tento druhu novodobého chaosu byl předstupněm nového světového ozbrojeného konfliktu. Bylo by velmi rozumné se tomu vyhnout. Současný Brusel vůbec není schopen toto vyřešit. Pokud se toto vše někomu jeví jako sci-fi, pak ať si sundá klapky z očí.

Díky za rozhovor.